

Catherine Russell (USA) jazzénekes

EXCLUSIVE
BOHÉM
.....
SINCE: 2011
JAZZ
.....
MAGAZIN

AZ EGYETLEN MAGYAR KLASSZIKUS JAZZ SZAKLAP

II. ÉVF. 5. SZÁM – 2012. OKT.

Évadnyitó

 Itt van ismét az ősz, vagyis elindult a 2012/13-as koncertévad. Mi, régi beidegződésünként, évadokban gondolkozunk, s ezt többek között a Bohém-klubok indulása is alátámasztja. Ugyan a lapszám megjelenésekor már egy kecskeméti és egy budapesti klubon túlvagyunk a Bohémekkel, de az még szinte a nyárhoz tartozott. Most már viszont magunkon érezzük az őszt, nem csak az időjárás, de az erre az évadra vonatkozó szervezési teendők sűrűsége miatt is.

A legközelebbi nagyobbfajta dobás a hagyományos év végi jótékonyági koncertünk, ami ezúttal a decemberi kecskeméti klubestünket „váltja ki”, s rendhagyó módon egy Bohém-tagot állít a központba. A képen is látható *Mátrai Zoltánra* épülő „Zolika Show” című est ugyanis a klubsorozatunk tematikájába illeszkedik, ahol is minden hónapban az akkor aktuálisan születés- vagy névnapos Bohém-tag állítja össze a koncertműsort. A jótékonykodás természetesen nem Zoli javára folyik, az est bevételét a Mosolygó Kórház Alapítvány kapja. Az alapítványt egy nyugdíjas holland bankár hozta létre, aki azért költözött Budapestre, hogy a magyarországi kórházakban megsejtsze a beteg gyerekek rendszeres szórakoztatását (nem bohócokkal, hanem művészekkel, bábosokkal, zenével, bűvészekkel), elősegítve így gyorsabb gyógyulásukat. Albert Royaards nyugdíjas életét teljes egészében ennek a célnak szenteli, s lelkesedése, kitartása, áldozatvállalása láttán az a minimum, hogy egy jótékonyági koncert erejéig mellé álljunk, ezzel is segítve az alapítvány kecske-

méti kórházban kifejtett tevékenységét. A helyszín a szokásos, a Kecskeméti Kulturális Központ színházterme, az időpont: 2012. december 11. kedd 19 óra. Várunk mindenkiket szeretettel, szomszédostul, barátostul, családostul.

A másik nagyobb szervezniező természetesen a Bohém Fesztivál, amiből 2013. március 22-24. között már a huszonkettediket rendezzük. Ezúttal talán az eddigi években nálunk fellépőknél is különlegesebb csemegékkel szolgáljuk ki a közönséget. Először lesz Japánból vendégünk, a világ (túlás nélkül és egészen biztosan állíthatóan) leggyorsabb kezű bendzsós, Ken Aoki, akivel még 2004-ben volt szerencsénk Hollandiában a Breda Jazz Festival egy jam sessionjén kb. 30 percet a színpadon együtt játszani. Itt lesz a fesztivál történetében némileg új műfajt képviselve a legkiválóbb svájci blues-csapat, a Mojo Workers, nagy

visszatérőként a „ragtime királynője”, a kanadai Mimi Blais, de a legnagyobb név kétségtelenül a fekete amerikai énekesnő, Catherine Russell (címlapképünkön), akivel interjú található jelen lapszám 16. oldalán. A cikk eredetileg Amerikában jelent meg, s a Bohém-ügyvivő Erdész Fanni fordításának köszönhetően olvasható most magyarul.

Ha már interjú: jelen lapszámomban új sorozatot indítunk „Rég hallottunk róla” címmel. Füstös-Simon Zsuzsanna kolléganőnk keres fel kéthavonta olyan jazz-zenészeket, akik különböző okok miatt eltűntek a magyar klasszikus jazz napi vérkeringéséből, pedig korábban rendszeresen lehetett velük találkozni koncerteken, fesztiválokon a legjobb zenekarok tagjaiként. Az első megszólaltatott a Molnár Dixieland egykori harsonása, Mucsi Árpád, a vele készült inkább emberi, mint szakmai beszélgetés a következő oldalon kezdődik.

Szokásos rovataink mind érdekes írásokkal jelentkeznek – ezúttal közös központi tematika nélkül. Az év végén lejáró tagságú VIP-tagjaink figyelmébe ajánlom az új rendszerű VIP-tagságról szóló ajánlót a 6. oldal alján.

Ittész Tamás

IMPRESSZUM:

Bohém JazzMagazin

Bohém VIP-tagok és előfizetők részére
a *Kecskeméti Jazz Alapítvány*
elektronikus tagi kiadványa

Felelős szerkesztő: Dr. Ittész Tamás

Cím: 6001 Kecskemét, Pf. 652.

Telefon: 0620/336-4620

E-mail: help@bohémragtime.com

www.bohémragtime.com/jazzmagazin/

RÉG HALLOTTUNK RÓLA • Füstös-Simon Zsuzsanna

Sorozatunkban Füstös-Simon Zsuzsanna beszélget olyan jazz-zenészekkel, akik korábban mindennapi résztvevői voltak a magyar klasszikus jazzéletnek, de mára eltűntek a műfaj kedvelőinek szeme elől. Emlékek, emberi sorsok, tanulságok...

Egy szelet jazztörténelem Norvégiától a Kanári-szigetekig szóljon a jazz!

Bársonyos hang, nyugodt kisu-gárgás, az egykori zenélés jegeit magukon viselő kezek, beszédesség és némi szomorúság jellemzi a Molnár Dixieland egykori kiváló harsonását, Mucsi Árpádot, aki bár egészségi állapota miatt már nem tagja a zenekar-nak, mégis azt a benyomást kelti 42 év zenei múlttal a háta mögött, hogy belülről „csupa zene ember”. A tények is ezt igazolják, hiszen 1964-2006 között a Molnár Dixieland harsonása, valamint ezzel párhuzamosan a Szegedi Szimfonikus Zenekar aktív tagja volt.

– Indításként bele a közepébe; találtam egy cikket, melyből idézek egy mondatot: „Aki ilyen hosszú időt eltöltenek egymás mellett, biztosan szeretik egymást – mármint a Molnár Dixielandban eltöltött évekre gondolok –, az is biztos, hogy a sok együtt megélt szép emlék minden egyebet feledtet. Aki az első perctől része a 'pályának', boldog ember.” Boldog embernek mondja magát?

– Most nem annyira. Ameddig játszottam, addig tulajdonképpen boldog voltam.

– Mondhatjuk, hogy a zene volt a mindene?

– Igen, a zene volt a hobbim, a főfoglalkozásom, tehát mikor mindezt be kellett

fejeznem, az már nem volt egy boldog állapot.

– Miért kellett abbahagynia a zenélést?

– 1982-ben volt egy rákos műtétem, majd pár év múlva az alsó végtagjaim sorvadás-nak indultak. Ez hosszú ideig tartott, egy darabig egy, majd két bottal közlekedtem, végül már nem bírtam és nem is bírok a lépcsőre fellépni, sem mozogni. Fájdalmam szerencsére nincs, de nem tudják, hogy mi a betegségem, így nem is lehet rajtam segíteni.

– Hogyan tud ezzel az érzéssel megküzdeni? Fel lehet dolgozni egy ilyen életbehelyzetet?

– Mivel a helyzetemen változtatni nem lehet, ezért kénytelen vagyok elfogadni, de természetesen ez kemény lelki munka, ami gyötrelmekkel jár. A kérdés feldolgozás része folyamatban van, sok álmatlan éjszaka, sok-sok vívódás és keserves nap eltelte mellett azt azért kijelenthetem, hogy nehéz a feldolgozás, de dolgozgatok rajta.

– A zene szeretete családi örökség, vagy személyes indíttatás volt?

– A családomban nem volt senki, aki zenélt volna, az édesanyámnak viszont az volt a vágya, hogy tanuljak zenét, így 6 éves koromtól „nyiszeraltam” a hegedűt harmadikos gimnazista koromig. Nagy divat volt ekkor a dixieland meg a rock and roll, és valami ilyesmit én is szerettem volna játszani, de ezt hegedűvel nem volt lehetséges, és ekkor váltottam. De maga a harsona teljesen véletlen választás volt.

– Fívós hangszert szeretett volna választani?

– Igen. Volt egy osztálytársam; Csanádi Lajos, aki ragyogó zongorista, és Molnár Gyula, aki pedig évfolyamtársam volt, így mi ismertük egymást. Ők ketten akkoriban már játszottak, és ebbe a kis körbe szerettem volna csatlakozni magam is.

– Ebből az következik, hogy elég korai évekre nyúlhat vissza a Molnár Dixieland gyökerei.

– Bizony elég korán elkezdtük, közben voltak még ismételt próbálkozásaim a hegedűvel is, de hát az nem működött abban a formációban, és így váltottam a harsonára.

– Más terve nem is volt, mindig a zene érdekelt?

– Még az általános iskola után jelentkeztem a Kandó Kálmán Villamosipari Középfiskolába, de nem sikerült a felvételem. Hogy akkor miért éppen az volt a célom, azt már nem tudom – valószínűleg érdekelték ezek

az apró kütyük, és szerelnivaló dolgok – de így jött B opcióként a muzsika.

– A Szegedi Szimfonikusokhoz képest miben adott mást a jazz?

– Nem lehet a kettőt összehasonlítani. Mindkettő sok szépséget, megható percet, órákat adott, hiszen mindkettő ZENE, ami csodákat tud művelni. Régebben a komolyzenészek nem nagyon akarták elfogadni a tánczenét, a jazzt, pedig csak stílusbeli különbségek vannak. A modern komolyzenék már szinte összemosódnak a jazz-zenével. Másfelől Palestrina és Wagner stílusa is nagyon különböző, mégis komolyzene. Ma már a könnyebbnek mondott műfaj (operett, musical) is a komolyzenészek repertoárja, így a jazz is elfogadott. Nem volt ez akkor még ilyen egyértelmű, és ha jól emlékszem, a jazzmuzsikások között Deseő Csabával ketten voltunk az országban, akik szimfonikus zenekarban dolgoztunk, és én mindemellett ugye dixielandet is játszottam, szóval volt olyan, hogy emiatt furcsán néztek rám, mert a két műfaj korábban nehezen egyeztették össze. Azt mondanám, hogy a szimfonikusoknál harsonáztam igazán, a dixieland inkább amolyan hobbiféle volt.

– Visszakanyarodva a szimfonikusokhoz, ott mikor debütált?

– 1968-ban végeztem el az iskolát, és két év után 1970-2007-ig, egészen 62 éves koromig tagja voltam a Szegedi Szimfonikus Zenekarnak. Ott is éppen, hogy kibírtam az utolsó éveket, mert sokszor le kellett menni a zenekari árokba, vagy fel kellett menni a színpadra, ami nekem már megterhelő volt.

– Hogyan kell elképzelni egy koncert előtti estét anno Molnárnál?

– Eleinte megvolt a jól ismert zabszem-história, de minden attól függött, hogy hol játszott az ember; kis klubokban nem volt szó nagy pánikról, viszont amikor először voltunk Páterovban egy jazz-zenekaroknak kiírt versenyen, akkor mindenki volt némi – vagy a szokásosnál több – izgalom. Tagja volt a zsűrinek a legendás amerikai kreol klarinétos, Albert Nicholas, aki kiemelte Molnár Gyula játékát, nagyjából onnan indult el a mi zenei karrierünk.

1966-67-ben Salgótarjánban rendeztek versenyt tánc- és jazz-zenekaroknak, ahol kétszer is kaptunk aranydiplomát. Számos jelenleg is játszó nagyhírű zenekarral és zenésszel találkoztunk ott, és valaki felfigyelt ránk, aminek következtében attól

kezdve 1990-ig biztos, hogy minden nap szerepeltünk a rádióban. Rengeteg stúdió-felvétellel rendelkezünk akkor, így ha volt akár öt perc szünet a rádióban, azokból válogattak kitöltő anyag gyanánt.

– *Melyik volt a kedvenc dala?*

– Hát volt pár, de talán az egyik legnagyobb kedvencem a harsonaszólóval kezdődő *Ory's Creole Trombone*, vagy ott volt a *Minek a szőke?* kezdetű dal, amit Molnár Gyula átírt dixielandre... Ezek a dixie-számok nagyon jók, hiába százévesek, van bennük egy igazi életöröm, dallamosak, van ritmusuk, lehet rájuk táncolni, tapsolni, így az egész érzés viszi a közönséget is. A tapasztalatok azt mutatják, hogy ez még mindig jó zene, mert ha elmentünk valahová játszani, és csak fiatalokból rekrutálódott a közönség, akkor nem hagytak ott bennünket, meg merem kockáztatni, hogy még élvezték is. Ez a zene valószínűleg és remélhetőleg éppen ezért nem fog kihalni, mert minden korosztály megtalálja benne a maga örömét.

– *Hallgat Molnár Dixielandet, vagy bármilyen más zenét?*

– Mikor 2006-ban abbahagyni kényszerültem a zenélést, nehéz időszak előzte meg a döntést. Rendkívül fárasztó volt az utolsó években játszani, már magasított széken ültem, hogy ne essek el, és nem is a zenére figyeltem, hanem arra, hogy ne történjen velem baj. Muszáj volt abszolút abbahagyni, mert nem lehet valamit félig befejezni; akár kávéról, cigarettáról, akár emberi kapcsolatokról beszélünk, ha azt mondja az ember, hogy befejezi, akkor azt be kell fejezni. Én akkor leraktam mindent, és nem hallgattam semmilyen zenét. Rossz volt, és még mindig nagyon rossz; dixielandet még most se nagyon hallgatok. Ha nagyon rossz kedvem van, akkor felteszek mondjuk Puccinótól valamit, mint a Tosca imája, vagy esetleg Wagnert, vagy Mahlert, hogy még jobban elmélyedjek a bánatban, de kimondottan dixielandet nem hallgatok, maximum amolyan light-os jazzt.

– *Mai jazz és nem mai jazz között van különbség?*

– Ez egy szubjektív vélemény, de szerintem annyiban talán igen, hogy mai fiatalok már nagyon tudnak játszani, de elvesznek a profizmusban, megtalálják az összes hangot, de a dallamosság nem feltétlen a fő szempontjuk, legalább is nekem a dallam hiányzik sokszor.

– *Volt-e példaképe, vagy nem rajongó típus?*

– Chris Barber nevét említeném, ő volt az, akinek zenéjéből a Molnár Dixieland is nagyon sokat merített, és persze Armstrong. Hallottam is őt játszani, amikor Budapesten volt a Népstadionban. A mi generációknak ez volt a maximum, amit jazz-zeneileg kaphatott, hiszen nem voltunk a maihoz hasonló mértékben nyitva a világra. Akkor kezdődött a nyitás, amikor először mentünk

nyugatra, ahol sok zenekarral találkoztunk, akik mást is tudtak, nem csak azt, amit mi itthonról hallottunk. Nem is tudom elmondani mekkora élmény volt akkor kimenni nyugatra, amikor az emberek egyébként nem hagyhatták el egykönnyen az országot.

– *Milyen benyomásai voltak Joe Murányiról?*

– Minél többet jött, annál jobban beszélt magyarul, és hallatlanul jó klarinétos volt, emellett jó zenésztárs is. Nagyon kellemes volt mellette lenni a színpadon, mindenki szeretett vele játszani.

– *Belefér-e egy hivatásos állandóan koncertező zenész életébe a családalapítás?*

– Ennél a kérdésnél ki kell hangsúlyoznom, hogy nem általános tendencia, amit mondok, csak az én magánvéleményem: szerintem egy hivatásos zenésznek – vegyük az én esetemet; mármint a szimfonikus zenekar, a minden esti munka, a rengeteg utazás, a tanítás mellett – nem lehetséges egy családot összetartani. Nem mondom, hogy nem próbálkoztam, de mindig először a tét; mert ha szeret valamit az ember, akkor nagy a tét. Van, aki mindemellett bírja, de szerintem ez nagyon nehéz.

– *Jószereivel bejárták az egész világot a zenekarral, volt-e kedvenc országa, aminek a hangulata nagyon megmaradt?*

– Az első meghatározó külföldi élmény Prága, nagyon elegáns volt, az akkor sokat emlegetett Lucerna Hall nevű hangversenytermevel. Aztán Darmstadtban volt egy „Magyar napok” rendezvény és oda is kijutottunk, majd fél év múlva Németországba, aztán Hollandiába, amit nagyon szerettem, mert az emberek vidámak voltak. Egyszer játszottunk ott úgy, hogy esett az eső, mi pedig egy ponyvával lefedett platón zenéltünk, és az egész utca tele volt, ott táncoltak esőben, hidegben.

– *Más mentalitás?*

– Egészen. Ott nem volt probléma, hogy esik, vagy fúj. Nekünk az különösen furcsa volt, mert elég savanyú népség vagyunk, de érthető módon, akinek nincs biztosítva a megélhetése, az nem érzi jól magát akkor sem, ha jó zenét hall. Itt, ha zenét hall az ember az utcán, esetleg odanéz és elbattyog. Hollandiában az idősektől a fiatalokig mindenki táncolt az utcán, még a tehenek is. Valamilyen ünnepen kértek fel minket hogy játsszunk, de nagyon hideg volt, havas eső esett, és hogy ne fázzunk annyira, két kisváros között végigjártunk a platón az utat. Nem volt ott semmiféle közönség, kivéve a teheneket, akik szép lassan jöttek utánunk. Ezek szerint a holland tehenek szeretik a zenét :) Nagyon aranyosak voltak. A viccet félretéve Hollandiában szinte mindenhol megfordultunk, Amszterdamtól Rotterdamig, de Norvégia is gyönyörű szép, ha már a világutazásról van szó. Mióta

láthattam Norvégiát, soha nem kíváncsi voltam délre, pedig mindenki ment nyaralni Athénba, meg ide-oda, de én beértem azzal a látvánnyal, amit ez a táj nyújtott, ugyanis amikor az ember átmege a komppal Svédországba, ahogy közeledik Norvégia felé, a felhők úgy ereszkednek egyre lejjebb. Nem poros, hanem hihetetlen tiszta színei vannak, és ha fehér zokniban kiszáll az ember az autóból, akkor fehér marad az a zokni, és az a süppedős avar, ami ott van, leírhatatlan... de Svédország is szép. Tulajdonképpen mindenütt jó.

– *Ha költözhetne, milyen országba költözne?*

– Már itt maradnék, ugyanis itt maradtam, az ember, ha magyarnak születik, akkor maradjon magyar. Az más kérdés, hogy hova mennék szívesen. Annak idején nagyon sokan kint maradtak, és lehet, hogy én is jobban jártam volna, de ez már így alakult.

– *Mi az, ami most legjobban hiányzik?*

– Az utazás és a vezetés. Nagyon szerettem vezetni, és ezt a zenekar is szerette, mert képes voltam akár Svédországba alvás nélkül kivezetni.

– *Sok extrém helyen megfordultak, a Kanári-szigetekre hogyan kerültek?*

– Volt egy bártulajdonos, és ott az ő bájában mindig dixieland szól. Hívott minket '91-92 tavaszán, és egy, majd másfél hónapot töltöttünk ott. A fiam ott tanult meg járni. Azt hiszem, ezt nem sok ember mondhatja el magáról.

– *Egy átlagos napja mivel telik?*

– Megreggelizek, olvasok, megebédelek, olvasok. Elolvasom az összes újságot, ami az interneten van, ilyenformán képpen va-gyok még a celebekkel kapcsolatban is, bár tudom, hogy felesleges elolvasni az afféle cikkeket, amelyekre oda van írva hatalmas betűkkel, hogy döbbenet, borzalom. A legújabb az, hogy diák, és régi fényképeket digitalizálok, mert a '70-es években rengeteget fényképeztem, és most van időm, hogy rendezgessem a fotókat.

– *Mit olvasott utoljára?*

– Most hogy négy éve ennyire toloszékbe kényszerültem, mit lehet csinálni? Olvasok. Hetente 4-5 könyvet; Vonnegutot, Dél-Amerika körüli írókat, Amado Jorge-t, Vargas Llosa-t, Boris Viánt, ragyogó könyvek ezek. Ezen kívül az összes Nobel-díjast próbálok felderíteni, de szívesen olvasok pl. Wass Albertet vagy Tormay Cecile-t is.

– *Mit üzenne, a mostani fiatal zenészeknek? Mi a legfontosabb?*

– Mindenképp az, hogy „nyomják”, hogy szeressék. Ezt nem is csinálja más, csak aki szereti az egészet. Csinálni kell, szeretni kell, és stílusban érezni kell, mert aki nem érzi a stílust, és a lüktetést, az nem tud játszani. Ezt csak szeretve lehet csinálni.

NEM CSAK ZENE, TÁNC IS! – a cake walktól a swingig • Vajda Gyöngyvér, Janicsek Gábor

Gyöngyvér és Gábor együtt nyertek párban swingtánc-világbajnoki címet. A 25 éves Bohém-gálán is színpadon voltak. Mindketten foglalkoznak tánc történettel is, tanítanak a Táncművészeti Főiskolán.

Hollywood Style, West Coast Swing

1938-at írtunk, amikor Hollywood-ba érkezett *Dean Collins*, aki korábban sok időt töltött a Savoyban, Harlemben és 1935-ben még az „Év táncosa” címet is elnyerte. Dean Collins születési neve Saul Cohen. Táncos pályája igen sikeres, több mint száz filmben táncolt 1941 és 1960 között. A filmekben sokszor nem csak táncosként kapott lehetőséget, de segédkoreográfusként az alkotómunkában is részt vett.

California déli részén kezdte tanítani a Savoyban magába szívott tánc tudást, ahol addig leginkább balboát táncoltak swing zenére (ezt a táncot a következő részben mutatjuk be). A

Dean Collins által táncolt *Savoy swing* tánc technikailag már sokkal fehérebb: nem olyan mélyen táncolt, mint a fekete táncosok és a hátát is egyenesen, s nem kissé előredöntve tartja, mint azt az afroamerikai kultúra diktálná. Másik újítás, hogy a nyolcszámolásos lépés mellett nagyobb hangsúlyt kap a hatszámolásos lépés, ami a későbbi *boogie-woogie* tánc sajátossága lesz. Közben a zene megtartja az eredeti négy-negyedes formáját.

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

MINDENKI MÁSKÉPP CSINÁLJA – a klasszikus jazz stílusjegyei • Korb Attila

Attila, a Bohémekhez egykor 13 évesen kerülő harsonás, kornettes, zongorista, énekes a magyar jazzpaletta egyik legtehetségesebb figurája. Segítségével érthetőbbé válik a klasszikus jazz és más füllel hallgat majd zenét az olvasó.

Dr. Jazz

 Jelly Roll Morton (született Ferdinand Joseph LaMothe, 1890. október 20., New Orleans-1941. július 10., Los Angeles) elsősorban zongoristaként illetve zeneszerzőként vált ismerté a XX. század elején. Nem volt könnyű természetű ember – többek között azt állította, hogy ő találta fel a jazzt. [...]

Mortont a jazz első hangszerelőjeként is jegyzik. A hangszerelés fogalma Mortonnál szervesen kapcsolódik zongorajátékához, illetve zeneszerzői munkájához. Zongora szólófelvételein hallható, hogy egy teljes zenekar szól a két keze alatt – mintha mindig zenekari hangzásban gondolkodna. Erre jó példa összehasonlítani a Jelly Roll Morton's Jazz Band név alatt felvett [London Blues](#) (1923) a zongoraszólóként felvett [változáttal](#) (1924). Bizony nem légies, könnyed játékmód ez, igen csak vastagon szólt a keze alatt a hangszer. Stílusára jellemző a sok break (kiállás) használata, illetve a zene lüktetésében újdonsággként behozott „Spanish tinge” (latinós lüktetés), amikor az ütem közepe (a 3. ütés) meg van előlegezve.

[...]

Hogy egy picit közelebbi betekintést kapassunk Morton zenéjébe, vizsgáljuk meg tüzetesen egyik szerzeményét-hangszerelését. A [Doctor Jazz](#) tökéletes példa arra, hogy hogyan hangszereljük meg változatosan egy egyszerű 32 ütemes („song” formában íródott) dalt. Természetesen ebben az esetben (úgy, mint általában minden Morton-számnál) egyszemélyben zeneszerzőről és hangszerelőről is beszélünk. Ha elsőre meghallgatjuk az 1926-os (Jelly Roll Morton & His Red Hot Peppers) felvételt, rengeteg előre beállított kiállást (break), pontosan megtervezett kezdést, zárást hallunk. Most a hallott színes hangélményhez kapcsoljuk hozzá azt a tényt, hogy gyakorlatilag az egész tracken keresztül egy 32 ütemes periódust hallunk ismétlődni – egészen pontosan ötször!

[...]

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találna meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben [letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!
Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket, [töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#) teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#) évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

Új rendszerű Bohém VIP-tagság 2012 őszétől!

Az eddigi Bohém VIP-tagság Bohém Prémium VIP-tagság névre hallgat (változatlan feltételek mellett), s a „sima” VIP-tagság elsősorban azoknak kínál tagsági csomagot (a Prémium VIP-tagságnál olcsóbban), akik nem, vagy ritkán járnak Bohém-koncertre. Alább összefoglaljuk a kétféle VIP-tagsági csomag tartalmát. Részletes info: www.bohem.hu

Szolgáltatás	Prémium VIP-csomag	VIP-csomag
névrészlő VIP-kártya, egyedi tagsági számmal	igen	–
névrészlő EDC (Euro Discount Club) Bohém-kártya, egyedi tagsági számmal	igen	igen
exkluzív Bohém JazzMagazin, kéthavonta	igen	igen
ingyenes belépés az ÖSSZES Bohém-koncertre	igen	–
kedvezményes belépés több ember részére a kiemelt Bohém-koncerteken (a Bohém Fesztiválra 50%)	igen	igen
1 db ajándék Bohém-CD (a VIP-tag választja)	igen	igen
1 db ajándék Bohém DVD (a VIP-tag választja)	igen	–
1 db ajándék Bohém-póló (a VIP-tag választja)	igen	–
1 üveg ajándék Bohém-bor	igen	–
50% kedvezmény a Bohém Összesből	igen	–
20% kedvezmény a Bohém Webáruház összes Bohém-kiadványára	igen	–
15% kedvezmény a Bohém Webáruház összes termékére	igen	igen
Bohém-koncert 50% kedvezménnyel a VIP-tag házi magánkoncertjén	igen	igen
számos exkluzív ajándék, kedvezmény és meglepetés	igen	igen
VIP-csomagok értéke (maximális kihasználás esetén):	300.000 Ft	200.000 Ft
VIP-csomag ára:	48.750 Ft	24.900 Ft

További információ, megrendelés: 0620/336-4620 (Bohém Ügyfélszolgálat)

SZUBJEKTÍV JAZZSAROK • Kovács Tamás

Kovács kecskeméti és jazzharsonássá válásában fontos szerepe volt a Bohém Fesztiváloknak. A jazzfőiskolás évek után a Jazz Steps harsonása lett, de több zenekarban is szívesen látják mint „állandó kíséret” (így természetesen többször volt a Bohémekkel is koncerten és turnén). Megrögzötten hisz a klasszikus jazz nagyszerűségében, egyéni hangú írásaiban elsősorban stílári és minőségi kérdéseket boncolgat – rendkívül szórakoztatóan.

Jack Teagarden, a jazzharsonázás atyja hangszerszerűség, improvizáció

Jack Teagarden (1905-1964) korának talán legjelentősebb jazzharsonása volt. Nemcsak a kortársaira gyakorolt nagy hatást, játéka a későbbi jazzharsonás nemzedékek számára is példamutató. Szakszerű oktatásban sosem részesült, autodidakta módon képezte magát. Kiváló zenei hallása volt, ami nagyon fontos a harsonánál, mivel a hangoknak nincs fix helye a cúgon (vagyis a tolokán, a hangszer mozgatható részén). A jazzharsonások közül talán nála figyelhető meg legelőször az a törekvés, hogy lehetőleg minél egyszerűbben játsszon el egy adott, a jazzbe már integrálódott, más hangszereken is gyakran megszólaltatott fordulatot vagy más néven *pattern*.

Teagarden ránézésre lomhán kezelte a tolokát, de eközben számos hangot fújta nagy tempó mellett. Nem rángatta a cúgot, egyenletesen húzta-tolta. [...]

[...]

A *zenei improvizáció* spontán agyi tevékenység, melynek során az agy egy előre „elkészített” eszköztárból merít a zenei gondolatok megfogalmazásához. Ez az eszköztár egy aktív zenei szókinccs, ami a gyakorlás és zenehallgatás révén alakul ki. Ez a zenei szókinccs egyszerű és összetett dallamfordulatokból, ritmikai képletekből áll. Az agy ezeket tetszés szerint rakosgatja egymás után, variálja őket. Zenei mondatokat alkot velük. Könnyen észrevehető az emberi beszéd és a zenei improvizáció közötti hasonlóság. Az eszköztár, vagyis a szókinccs adott mindkét esetben. Az ember, amikor beszél, improvizál. Ezt a zene nyelvén is meg lehet tenni. A szókinccs korlátaiból következik, hogy nem lehet mindig újat mondani. A téma lehet más, de a kifejezőeszköz adott. Ez a jelenség erőteljesen érzékelhető Teagardennél, de más nagy jazzszólisták esetében is. Azt is mondhatnánk, sablonosan játszanak ezek a zenészek. Egy kikerülhetetlen agyi működési folyamat eredménye ez. [...]

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

HÁZIMUZSIKA MINDENKINEK • Fodor László

Laci a Hot Jazz Band klarinétosa, a Bohémekkel 1990 és 2000 között 10 évig muzsikált, Gödöllőn fiatalokból álló dixieland-csapata is van. Az utóbbi adta az ötletet, hogy amatőr zenekaroknak is használható kottamellékletet (három fűvős, basszus akkordokkal) produkáljon minden számba – ha a VIP-tag nem zenél, a rokonok, ismerősök között biztos akad egy-két hangszeres.

Lady Be Good

 Sok szeretettel köszöntelek kedves dixie-t kedvelő olvasó! Ebben a számban egy George Gershwin-nóta első periódusának hangszerelését láthatjátok. A címe Lady Be Good, szabad fordításban: „Hölgyem, légy kicsit jó hozzám!” Igazi hamisíthatatlan swing-nóta, melynek szerkezete a szokásos AABA forma, ahol jelen esetben annyi érdekességet találtak, hogy a

B részben a klarinét fújja a dallamot. Természetesen, ha a zenekarotok trombitása ügyesebb, vagy képzetesebb, ő is játszhatja a melódiát az említett részben, csak meg kell cserélni a két szólamot. Ajánlom az eljátszáskor, a próbálkozás szintjén, hogy egészen lassú, aztán pedig gyors tempóban is muzsikáljátok el a számot, s amelyik megszólaltatás jobban tetszik, úgy azt tartásátok meg. A zenetörténetben találunk mindkét eljátszási módra példákat. Nem minden swingszám alkalmas a tempó ilyen mérvű szabad kezelésére, de ezt a számot egy

feszés kísérettel mindkét metrumban élvezetes játszani és hallgatni. Jó kísérletezést kívánok!

Figyelem!

A Bohém Webáruházban elérhető a teljes szám is, előre meghangszerelt szólókkal, befejezéssel, komplett hangszereléssel, koncertkész állapotban:

<http://webshop.bohemragtime.com>

Lady Be Good

G. Gershwin arr.: Lafo

Fast (M.M. ♩ = c. 170)
Vamp

Clarinet in B $\flat$

Trumpet in B $\flat$

Trombone

Tuba

G m7 C7 G m7 C7 G m7 C7 F 6

9 Theme

B $\flat$ Cl.

B $\flat$ Tpt.

Tbn.

Tuba

F 6 B $\flat$ 7 F 6 F 6 F $\sharp$ ° G m7

14

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

Tuba

Chord progression for measures 14-18: C7, F6, F6, C7, F6, B♭7

Detailed description: This system contains measures 14 through 18. The B♭ Clarinet part has a melodic line with eighth and sixteenth notes. The B♭ Trumpet and Trombone parts provide harmonic support with chords and some melodic fragments. The Tuba part plays a steady bass line. Chord symbols are placed below the Tuba staff.

19

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

Tuba

Chord progression for measures 19-23: F6, F6, F#°, Gm7, C7, F6

Detailed description: This system contains measures 19 through 23. The B♭ Clarinet part features a triplet in measure 20. The B♭ Trumpet and Trombone parts have more active melodic lines. The Tuba part continues with a bass line. Chord symbols are placed below the Tuba staff.

24

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

Tuba

Chord progression for measures 24-30: F7, B♭6, B°, F6/C, F6, A7, Dm, Dm/c#, Dm/c, Dm/b

Detailed description: This system contains measures 24 through 30. The B♭ Clarinet part has a melodic line with some rests. The B♭ Trumpet and Trombone parts have a more rhythmic accompaniment. The Tuba part plays a bass line. Chord symbols are placed below the Tuba staff.

31

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

Tuba

Chord progression for measures 31-35: Gm7, C7, F6, B♭7, F6

Detailed description: This system contains measures 31 through 35. The B♭ Clarinet part has a melodic line with a triplet in measure 35. The B♭ Trumpet and Trombone parts have a rhythmic accompaniment. The Tuba part plays a bass line. Chord symbols are placed below the Tuba staff.

36

B♭ Cl.

B♭ Tpt.

Tbn.

Tuba

Chord progression for measures 36-40: F6, F#°, Gm7, C7, F6, C7

Detailed description: This system contains measures 36 through 40. The B♭ Clarinet part has a melodic line with a triplet in measure 37. The B♭ Trumpet and Trombone parts have a rhythmic accompaniment. The Tuba part plays a bass line. Chord symbols are placed below the Tuba staff.

PANNON JAZZVILÁG • Simon Géza Gábor

SGG elsősorban diszkográfus, 1964 óta kutatja a magyar jazz történetét, a Magyar Zenetudományi és Zenekritikai Társaság alapító tagja, a www.jazzkutatas.eu című lap főszerkesztője, jónéhány Bohém-album kiadója. Legkedvesebb témájából, a magyar klasszikus jazz (nagyközönség számára szinte teljesen ismeretlen) történetéből szemezget cikkeiben, a magyar ragtime-tól a magyar swingig. Csemege!

Leletek a magyar jazz első fénykorából 1934. február 4. Zeneművészeti Főiskola: a 100 tagú jazz-zenekar hangversenye

[...]
E tekintetben egészen különleges volt egy augusztus 15-én lejárt internetes aukció, amelyen több mint tízezer tételt (!) ajánlottak megvételre, többek között három naplókötetet, még-hozzá hihetetlenül olcsó áron. Rajtam kívül ezúttal két licitáló volt, akik szó szerint *fillérekért akarták megszerezni a magyar színház-történet, zenetörténet, cirkusz-történet (!) perdöntő anyagait*, így – még mindig horrorisztikusan olcsón! – sikerült hozzájutnom a három vaskos kötethez.

[...]

Ma már közismert, hogy az első felsőszintű valódi jazziskolákat Frankfurtban (Seiber Mátyás vezetésével) és Bécsben nyitották meg – több mint egy évtizeddel a Berklee előtt. Az első jazzkoncerteket, sőt: jazzfesztiválokat pedig szintén nem az őshazának tekintett Amerikai Egyesült Államokban rendezték, hanem Európában. Ezek között is igen előkelő helye van azoknak a magyar, majd európai, ritkábban amerikai közreműködőkkel megtartott jazzkoncerteknek, amelyeket a budapesti Zeneakadémián, a pesti Vigadóban, a ma Erkel Színház néven ismert helyszínen – azaz a magyar zenei élet megszentelt fellegréiben –, valamint számos vidéki városban, például Debrecenben és Szegeden rendeztek.

[...]

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben [letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!
Ha a Webáruházban nem találna meg egyes cikkeket, [töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#) teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#) évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

4.200 Ft-os kupon: beváltható a [Bohém Webáruházban](#) 2012. november 15-ig!

Csak a Jazz Hungaricum sorozat 5., 6., 9. és 10. albumának egyidejű vásárlásakor érvényes!
A négy CD ára így ~~10.200 Ft~~ helyett 6.000 Ft!
Rakja be a kosarába a 4 CD-t, s fizetéskor írja be a JazzMagazin kupon egyedi kódját: **BJM66**

TRADÍCIÓ ÉS KREATIVITÁS • Zipernovszky Kornél

Kornél jazzújságíró (a transzformátor feltalálójának, Zipernowsky Károlynak a leszármazottja), alapítója és rovatvezetője volt a Gramofon jazzrovatának, a Fidelio jazz- és világzenei rovatát vezette. Nyakig benne volt jópár jazzvilágsztár magyarországi turnéjának lebonyolításában és a Bohém Fesztivál sajtós tevékenységeiből is bőven kivette a részét. Meggyőződése szerint T. S. Eliot esszéje *Hagyomány és egyéni tehetség* kölcsönhatásáról a jazzre is érvényes.

Toots

egy csepp könny és egy mosoly

 Április végén ünnepelte kilencvenedik születésnapját **Toots Thielemans** – persze nem az a mindenki kedvence virgonc aggastyán lenne, aki, ha ezt az alkalmat nem egy több hónapos jamboree-ra használta volna fel. Amint ezeket a sorokat írom, még hátra van a második gálaest a Lincoln Centerben Herbie Hancock, Eliane Elias, Oscar Castro-Neves, Ivan Lins és mások közreműködésével, a belga báró ugyanis az USA állampolgára is hosszú évtizedek óta. A bárói címet a belga királytól kapta 2001-ben, a Lincoln Centerbe viszont akkor is hivatalos lenne, ha nem Benny Goodman, Charlie Parker, George Shearing és Quincy Jones egyengeték volna pályáját.

Két speciális okból választottam a Liège-i jazzfesztivált 1998 tavaszán: az egyik Diana Krall a másik Toots Thielemans volt, mindkettőjünkkel előre megbeszéltem interjút a Gramofon című folyóirat számára. Krall csak annyit mondott igen jól sikerült koncertje után, hogy nincs jól, és most mégis inkább visszavonulna az interjú helyett. Thielemans viszont kedvesen beszélgetett velem, járt is már Magyarországon nem sokkal előtte. [...]

fotó: Jos Knaepen

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

DZSESSZTÉTIKA • Matisz László

Matisz László jazzújságíró (sőt, visszavonult jazz-zenész is: szaxofonos-fuvolista), a Gramofon jazzrovatánál dolgozott, a Sziget jazzprogramjait szervezte, közreműködött rengeteg jazznagyság magyarországi turnéjának lebonyolításában, évekig a Bohém Fesztiválnak is sajtósa volt. Esztétikai tárgyú, esztétikai megközelítésű cikkeiben nagyon fontos dolgokat mond ki. Figyelni kell rá!

Elfogulatlan jazzviszony

 Miféle esztétikai szempontjai lehetnek egy olyan zenei gyűjtőműfajnak, mely hemzseg az ellentmondásoktól? Lehet-e közös nevezője olyan zenének, mely az igényes szórakoztatás, a magas művészet, a dekadenciába hajló trendek, vagy éppen a spiritualitás iránti elvárásoknak is meg akar felelni? A kérdések zavarba ejtőnek tűnhetnek; pláne azzal a köztudomású ténnyel terhelve, hogy a XX. század végére követhetetlen mennyiségű újszerűnek látszó próbálkozás, kísérlet, jóindulattal „irányzatnak” is nevezhető hullám fodrozza a szóban forgó műfajt. Mert nem mindegy, hogy a jazz jelene előremutató perspektívát, vagy kibogozhatatlan káoszt mutat, hogy vannak-e valóban új művészi eszközei, módszerei, mélyreható erői, hogy képes-e továbbra is visszatükrözni, vagy előrevetíteni a társadalom, az individuum mentalitását, szellemi állapotát.

Bár pillanatnyilag az sem egyértelmű, hogy egyáltalán számít-e még valamit a művészet; vannak-e most is örökérvényű verssorok (melyeknek igazságához a tudomány sem tud vastag könyveivel hozzátenni többet), vannak-e még megrendítő hangok, rezonanciák, melyekben felismerjük megfoghatatlannak vélt érzelmeinket, lelkiállapotunkat, vannak-e rabul ejtő látványok, melyek nem csupán a hatáskeltés által gyönyörködtetnek vagy borzongtatnak? Vagy csupán közhe-lyek, attrakciók, pózok maradtak [...]

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találja meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

ELFELEDETT NAGYSÁGOK • Joe Fritz

A mindig kifogástalan eleganciájú Fritz Józsi 1997-ben Bohém-tag is volt. Rendkívül népszerű, minden szempontból egyéni stílusú klarinétos, jelenleg saját zenekarával (Joe Fritz Band) és különböző formációkkal hallható, főként Budapesten. Rengeteget tud a jazzről zenész és történész szemmel egyaránt, rovatában egy-egy kevésbé ismert kiváló zenésszel foglalkozik.

Count Basie „a legjobb dobos, aki zongorázik”

mindre hatott, ha másban nem is, de annyiban biztos, hogy tudják, mit és hogyan csinált, legfeljebb nem tudják utána csinálni (mondván, hogy nem akarják...)

[...]

Stílusát a legjobban talán ez az idézet jellemzi: „a legjobb dobos, aki zongorázik”.

Count Basie from "Count Basie-Swingin' the Blues" (Masters of American Music)
photo credit: Avalon Archives, Ltd.

 Count Basie a jazzvilág olyan figurája, aki nyilván nem egy ilyen kis cikkben lenne érdemes a bemutatásra, de valamiért olyan profin kezeli a „nagy” jazz-nevek melletti csendességet, hogy szeretném „hallatni a hangját”.

Manapság kevesen veszik elő hagyatékát, amely azzal magyarázható talán, hogy mind a régi stílust játszó zongoristák, mind a modernet reprezentálók messze érzik maguktól, lévén mindkettőtől távol van, bár

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találna meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

JAZZKANCELLÁR KALANDJAI • Szalóky Béla

Béla a legsokoldalúbb magyar jazzmuzikusok egyike. Eredetileg harsonás, a Benkó Dixieland Band kornettese, a Police Big Band vezető karmestere ("civilben" ezért rendőr őrnagy). Megjárta nagy fesztiválok, híres jazzklubok sorát, mindenütt ott volt, ahol egy világsztár felbukkant, rendszeresen játszik jazznagyságokkal. Elsősorban a velük közös élményeit, sztorijait osztja meg cikkeiben.

ITF 2000

 A rejtélyes cím egy rendezvényt takar, mielőtt azonban belecsapunk, elárulom, hogy ebben a cikkben nem klasszikus jazzről lesz szó (a magazin profiljától eltérően), sokkal inkább mainstream jazzről, kortárs komolyzenéről, modern jazzről, de leginkább a rovat címében található útmutató szerint: saját kalandomról.

[...]

Részletesen egy koncertről írnék, mégpedig a zárókonцерtról, azt hiszem, ennyi elfogultság megengedhető. A koncert első felében hét jazzharsonás játszott egy-egy számot a holland Metropole Zenekarral. Los Angelesből *Bill Reichenbach*, a kiváló bassz-trombonos; New Yorkból *Ed Neumeister*, aki a Thad Jones-Mel Lewis Big Band tagja volt, ma a grazi jazztanszék tanára; Németországból a kiváló avantgardde harsonás *Nils Wogram*; a holland jazzharsonázás nagy öregje, *Bart Van Lier*; egy kiváló fiatal hollandus, *Ilya Reingould*; holland rockzenekarok és avantgarde együttesek harsonása, *Wolter Wierbos*; és jómagam. A holland Metropole Orchestra klasszikus „hollywoodi” nagyzenekar: 17 tagú big band plusz vonósok, ütősök, fafúvósok, összesen 54 muzikus. Európában ez az egyetlen ilyen profilú (és elképesztően profi) zenekar, így nem csoda, hogy ők kísérik európai koncertjeiken Natalie Cole-t, Lee Konitzot, mennyi sztárt, a régiek közül kísérték többek között Bob Brookmeyert, Zoot Sims-t és Frank Rosolinót. Idén a hágai Northsea Jazz Festival-on szinte minden szólistát ők kísérték. [...]

Az itt hiányosan közölt cikkek teljes terjedelmükben

[letölthetők a Bohém Webáruházban](#) 299 Ft-ért!

Ha a Webáruházban nem találna meg egyes cikkeket,

[töltse le a Bohém JazzMagazin aktuális számát](#)

teljes egészében, ugyanott 1995 Ft-ért!

A Bohém JazzMagazin [előfizethető a Bohém-honlapon](#)

évi 10.000 Ft-ért, vagy 6x2.000 Ft-os részletekben (összesen 6 szám)!

Cat Russell reflektorfényben a színpadon

Paul Freeman cikke a Palo Alto Daily News 2012. szeptember 6-i számából fordította Erdész Fanni

Mielőtt ünnepelt jazz-blues szólóénekesse lépett elő, Catherine Russell a világ egyik legjobb háttérénekeseként szerzett hírnevet. A New York-i hölgy olyan nagyságokkal énekelt, turnézott, illetve készített lemezt, mint *David Bowie*, *Madonna*, *Steely Dan*, *Al Green*, *Cyndi Lauper*, *Paul Simon*, *Jackson Browne*, *Rosanne Cash*, *Isaac Hayes* és *Michael Feinstein*. „Ezek az élmények mind nagyszerűek, mivel maguk a művészek nagyszerűek. Ezért is vannak olyan régóta a pályán” – mondja Russell.

Az énekes előadói karrierjének mindkét aspektusa a maga nemében kellően meggyőző. „A háttéréneklés nagyon boldoggá tesz, csakúgy, mint a szólóéneklés – ezek két különböző tevékenységet, két különböző tehetséget, valójában két különböző életet jelentenek.”

Russell tulajdonképpen már születése pillanatában ki volt téve a zenei nagyságokkal való együttműködésnek. Édesapja *Luis Russell* (aki Catherine 7 éves korában hunyt el), a híres zongorista-zenekarvezető-hangszerelő és Louis Armstrong zenei igazgatója Satchmo legkreatívabb korszakában. Édesanyja Carline Ray, aki a The International Sweethearts of Rhythm gitárosa volt. Ez a swing zenekar volt az első női együttes az Egyesült Államokban. Ray Mercer Ellingtonnal bőgőzött és énekelt, valamint Mary Lou Williams-szel is dolgozott együtt. Russell legutóbbi, „Strictly Romancin” c. albumán Williams, „Satchel Mouth Baby” c. számát is éneklé Armstrong tiszteletére. Az „I’m in the Mood for Love” vágyakozóan gyönyörű tolmácsolásában felidézé édesapja Armstrongnak készített hangszerelését is. „Apám zenéje volt az első, amivel életemben találkoztam és mindig is nagyon közel

állt hozzám az ő swing-felfogása és a humora. Állandóan próbálok még jobban közelíteni az ő zenéjéhez és a hangszerelésihez, különösen azokhoz, amelyek az Armstronggal közeli munkakapcsolatban eltöltött időszak alatt születtek. Szeretek különböző anyagokkal dolgozni, például szívesen ötvözöm a swinget a régi blues-zal. Olyan dalokat választok, amelyeknek szerintem klassz a sztorijuk, a dallamuk és a harmóniaszerkezetük. Szeretek rátalálni rejtett gyöngyszemekre.” Russell a felkavaró gospel klasszikust, a „He’s All I Need”-et választotta, amelyet édesanyjával hangszerelt meg. „Imádom a szöveg egyszerűségét”-mondja Russell. „Édesanyám pedig mélyen hívő ember, így azt gondoltam, igazán tetszene neki ez a dal. Ráadásul imádunk együtt énekelni.” Russell édesanyjától kapott klasszikus zenei nevelést és általa ismerte meg az American Songbook néven híressé vált jazz standardekét is. Carline Ray-t egyébként egyáltalán nem zavarta, hogy lánya tinédzserként rockot és soul-t hallgatott, sőt, ő vitte el Russellt egy Janis Joplin koncertre is. „Anyám sosem mondta, hogy ’ne hallgasd ezt’, ’kapcsold már ki’, ’utálom’, hanem hagyta, hogy bármit meghallgassak. Így aztán az American Bandstanden, a Soul Trainen, Led Zeppelinen és hasonlókon nőttem fel – szerencsére, mert ezek mind meghatározzák, amit ma csinállok. Anyám nagyon toleráns volt és ezért igazán hálás vagyok. Ha nekem lenne gyerekem, aki olyan zenét hallgatna, amit én nem bírok, nem tudom, mit csinálnék” – nevet Russell.

Amikor középiskolásként már értett a zongorázáshoz, Russell elkezdett egy barátjától gitározni tanulni. „Akkoriban együtteseknek játszottunk. Elég kemény környéken nőtünk fel Bronxban és a zene mentett meg minket attól, hogy iskola után megru-házzanak minket” – meséli Russell. A karéneklés pedig szenvedély volt. „Mindig is imádtam a harmóniát és a kórusban nem kellett a figyelem középpontjában lenni.” Oaklandi főiskolás éve alatt Russell csatlakozott is egy gospel kórushoz. „A hetvenes évek Észak-Kaliforniája melegágya volt az újonnan kibontakozó modern gospelnek a Hawkins énekesekkel, Winanékkal és más együttesekkel. *Daryl Coley*, aki akkor a karvezetőm volt – és később a gospel világsztárja lett – azt mondta: ’OK, na akkor énekelj a szólót’. Először halálosan féltem, de Coley nagyon bátorított.” A New York-i American Academy of Dramatic Arts-on töltött évek is fejlesztették éneklését. „Ez az időszak abban segített, hogy otthon érezsem magam a színpadon és úgy mélyedjek el egy történetben, hogy közben ne állandóan a saját előadásomat figyeljem, hanem a közönségre tudjak koncentrálni.”

Dalszövegírók demóinak felvételei révén vett részt a kabarészínész *Robert Klein* egyik turnéján. Ez azt eredményezte, hogy állandó fellépési lehetőséget kapott a „Catch a

Rising Star” c. műsorban és a kabaréjele-
netek között énekelt. Jól kifogta, az biztos. „Ez volt az igazi kiképzés, hiszen amint bekonferálták az énekest, mindenki elfordult a színpadtól és beszélgetni kezdett. Három dalt énekelhettem, így jó esetben a második számra már talán elkezdtek odafigyelni, ha elég ügyes voltam. Egy idő után aztán elkezdtek ráadást kérni, így végül remek dolog kerekedett ki ebből.” Russell egyre nagyobb hírnévre tett szert, egyre több turnémeghívást kapott és szupersztárok hívták felvételre. Sokat szerepelt a tévében is olyan nagyságokkal, mint *Darlene Love*, akinek a David Letterman Show-ban évente ment egy-egy híres karácsonyi száma. „Nagy ajándék ezekkel a nagyszerű emberekkel együtt dolgozni és lehetőség szerint megteremteni számukra a biztonságos hátteret. Ez ugyanis a munka része: értük vagyunk ott, azért, hogy ők tehessék a dolgukat és tudják, hogy megvan hozzá a hátterük. Amikor ez nincs meg, nagyon bizonytalanná tudnak válni. A nagy sztárok sincsenek teli önbizalommal, éppen úgy próbálkoznak, mint bárki más. Ők is állandóan fejlesztik magukat, hogy a legjobbbat tudják kihozni magukból. Ezért aztán mindenki számára az a legjobb, ha minél nyugodtabb körülmények között tudnak dolgozni.”

Évtizedek csiszolódása után, amikorra kifejlesztett egy gyönyörű, kifinomult és lélekkel teli éneklési stílust, Russell végül elhatározta, hogy igazán színre lép. Ahogy közeledett az 50. születésnapja, menedzser férje azok között volt, akik bátorították, hogy szánja el magát, így 2006-ban debütált „Cat” c. albumával. „Az első néhány fellépés elég idegölő volt. Azt gondoltam magamban: ’Jaj, ne, mit fogok csinálni a számok között? Most aztán beszélnem kell a színpadon.’ De megint rengeteg támogatást kaptam és amikor végre elkezdtem, mindenki azt kérdezte, hogy mi tartott ennyi ideig. Igazából egyszerűen nem tudtam magam zenekarvezetőként a figyelem középpontjában elképzelni. De aztán egyre jobban belejöttem és megnyugodtam” – mondja Russell. „Igazán megerősít, amikor az emberek azért jönnek, hogy téged lássanak. Mikor az első alkalmakra elkeltek a jegyek, azt gondoltam magamban: ’Tényleg? Miat-tam jöttek el? Pedig bármi mást is csinálhatnának ma este.’ Ez arra készítetett, hogy beleadjak mindent, hiszen nem lehet úgy színpadra lépni, hogy nem vagyok ura a helyzetnek. Az emberek, akik eljönnek, jegyet vesznek, benzinpénzt költenek és az estéjüköt a te előadásod köré szervezik. Ez pedig igazán megtiszteltetés a számomra.”

Catherine Russell 2013. március 23-án lép fel Kecskeméten a XXII. Bohém Fesztiválon a Bohém Ragtime Jazz Band sztárszólójaként.